

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Πριν από ένα περίπου χρόνο κυκλοφορήσαμε τις «Προτάσεις»*. Σ' αυτές, πέρα από ένα σύνολο πρώτων διαπιστώσεων για την κρίση του καπιταλισμού, του «υπαρκτού σοσιαλισμού» και του κομμουνιστικού κινήματος (σε διεθνές και ελληνικό επίπεδο), αναφερθήκαμε κάπως πιο εκτεταμένα πάνω στην κρίση και τις αίτιες που χαρακτηρίζουν την υπό διαμόρφωση νέα αριστερά και κάναμε ένα σύνολο προτάσεων που, κατά τη γνώμη μας, θα βοηθούσαν να βγούμε από την κρίση, την διάσπαση και τον χειροτεχνισμό. Η ουσία τους - η απόληξη αυτών των προτάσεων - ήταν: η έναρξη ενός διαλόγου πάνω σε συγκεκριμένα θέματα, που έτσι κι αλλιώς απασχολούν το κίνημα, που η μη απάντηση τους συντελεί στη διάσπαση του. Θέματα όχι τυχαία επιλεγμένα, αλλά που η ενασχόληση με αυτά θα επέτρεπε να επεξεργαστούμε αυτό που κύρια λείπει (από παλιά) στο ελληνικό κίνημα: την επαναστατική θεωρία που έχει ανάγκη ο τόπος μας. Μ' αυτό δεν εννοούμε μια «νέα» θεωρία που να αρνείται το μαρξισμό-λενινισμό. Αλλά την επεξεργασία της συγκεκριμένης θεωρίας για τον τόπο μας με βάση τη φιλοσοφία της πράξης. Παράλληλα βάζαμε σαν καθήκον και την υπεράσπιση του μαρξισμού από τις επιθέσεις που του γίνονται, με βάση τη συσσωρευμένη πείρα του εργατικού κινήματος και των εθνικοαπελευθερωτικών κινήματων, την πείρα της οικοδόμησης του σοσιαλισμού και των αντι-ιμπεριαλιστικών καθεστώτων.

Ο διάλογος στον οποίο καλούσαμε δεν άρχισε. Φυσικό αυτό: οι καιροί δεν έχουν, ίσως ακόμα, ωριμάσει την ανάγκη του στα μυαλά των αγωνιστών και στη θέληση τους να τον διεξάγουν, ούτε εμείς, άλλωστε, αποτελούσαμε τη δύναμη εκείνη που θα μπορούσε με εμφαντικό τρόπο να βάλει το ζήτημα. Καθένας νομίζει ότι αυτό που προτείνει, ο δρόμος που τραβάει είναι κι ο σωστός. Έτσι έμεινε σε μας να προχωρήσουμε μόνοι αυτό που πριν ένα χρόνο τάξαμε σαν καθήκον. Τα «Τετράδια» είναι το πρώτο βήμα για την υλοποίηση των «Προτάσεων».

Ίσως ξαφνιάσει το θέμα που αποτελεί το περιεχόμενο του πρώτου «Τετραδίου»: το Κυπριακό. Τι σχέση έχει, θα πουν οι βιαστικοί, με τα τόσα προβλήματα που απασχολούν την αριστερά; ΕΣΣΔ, Κίνα, Πολωνία, ανανέωση, μαρξισμός-λενινισμός, δικτατορία του προλεταριάτου, κλπ., κλπ. Τι σχέση έχει με την προσπάθεια να βγούμε από την κρίση, να επεξεργαστούμε την επαναστατική θεωρία του τόπου μας.

Ακριβώς αυτό. Ξεκινάμε «ανάποδα». Δηλαδή, κατά τη γνώμη μας, σωστά. Όχι από προβλήματα διεθνή. Όχι από επεξεργασίες γενικών προβλημάτων. Όχι από διερεύνηση γενικών αληθειών. Αλλά από ένα πρόβλημα δικό μας, εθνικό, ελληνικό. Που έχει σχέση με τη διαμόρφωση του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού και με ό,τι αυτό σημαίνει: ιστορική διαμόρφωση, κοινωνικές σχέσεις, ταξική πάλη, ιδεολογία, εθνικοί κι αντι-ιμπεριαλιστικοί αγώνες, εξάρτηση και υποτέλεια, κλπ.

Για μας μια από τις πιο συμπτυκνωμένες, πιο ακριβείς κι αποκαλυπτικές κριτικές ενάντια στον ιμπεριαλισμό, στον σοσιαλ-ιμπεριαλισμό, στο καθεστώς της εξάρτησης και της υποτέλειας στη χώρα μας, ένα από τα ουσιαστικά στοιχεία για να αναγνωρίσουμε την πραγματική στάση και την ιδεολογία των διαφόρων τάξεων της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στον ιμπεριαλισμό, ένα βασικό κριτήριο για τον πατριωτισμό, αντι-ιμπεριαλισμό και σοσιαλισμό τάξεων, ομάδων, κομμάτων, οργανώσεων και ατόμων, αποτελεί η στάση απέναντι στο εθνικό πρόβλημα της Κύπρου. Γι' αυτό και με το τόσο σημαντικό αυτό θέμα, βασικό δείκτη της στάσης αρχών πάνω στο εθνικό πρόβλημα, το δικαίωμα των εθνών στην αυτοδιάθεση τους, δεν τελειώνουμε με αυτή την έκδοση. Θα επιδιώξουμε στο βαθμό που θα έχουμε κάτι το ουσιαστικό να πούμε να επανερχόμαστε τακτικά και στα επόμενα «Τετράδια».

* «Προτάσεις για τη συγκρότηση μιας κίνησης που να ανταποκρίνεται στις σημερινές απαιτήσεις του θεωρητικού μετώπου της ταξικής πάλης» είναι ο τίτλος της προσούρας που κυκλοφόρησε τον Μάρτη του 1979.

Τα «Τετράδια», στη σημερινή τουλάχιστον φάση τους, δεν έχουν την δυνατότητα να υπάρξουν σαν μια συστηματική σε μικρά χρονικά διαστήματα παρουσία. Φιλοδοξία των εκδοτών τους είναι να μπορούν να κυκλοφορούν τρεις ή τέσσερις φορές το χρόνο. Με τη θεματολογία και τον τρόπο προσέγγισης και ανάδειξής της έχουν, ως ένα βαθμό, ασχοληθεί οι «Προτάσεις». Στο σημείωμα αυτό θα θέλαμε να τονίσουμε ότι ουσιαστική σημασία έχει για μας η προσέγγιση όλων εκείνων των προβλημάτων που η κρίση του καπιταλισμού και της αριστεράς έβαλαν σε ημερήσια διάταξη και που τα ογκούμενα ρεύματα κοινωνικής και πολιτικής κριτικής φροντίζουν καθημερινά να αναδεικνύουν.

Γιατί στόχος της πρωτοβουλίας αυτής, αλλά και κάθε ανάλογης πρωτοβουλίας, θα πρέπει, φρονούμε, να είναι το να προκαλέσουν μια ανοιχτή δημοκρατική συζήτηση και πάλι γύρω από τα προβλήματα που έχει σήμερα να αντιμετωπίσει το ελληνικό εργατικό και αριστερό κίνημα,

Σ' αυτή λοιπόν την μεταβατική περίοδο επιδίωξή μας θα πρέπει να είναι:

Α'. Να βάλουμε με συστηματικό τρόπο τα προβλήματα αυτά.

Β'. Να προσπαθήσουμε να βοηθήσουμε στη συγκρότηση των μεθοδολογικών εκείνων στοιχείων, που θα δώσουν τη δυνατότητα στην υπό διαμόρφωση νέα αριστερά να διαμορφώσει ένα δικό της αυτόνομο επαναστατικό πολιτικό κριτήριο, και

Γ'. Να προσπαθήσουμε να επιταχύνουμε τη διαδικασία συγκεκριμένης απάντησης στα σημερινά ερωτήματα του κινήματος, προσφέροντας και εμείς κατά το μέρος μας στην κοινή συνολική προσπάθεια για την θεωρητική - ιδεολογική πολιτική και οργανωτική συγκρότησή του.

Εκείνο που ελπίζουμε κι επιδιώκουμε είναι ν' αρχίσει ένας διάλογος πάνω σ' αυτά τα σημαντικά προβλήματα. Η σιωπή ή το προσπέρασμά τους —στο όνομα άλλων πιο «σπουδαίων» ασχολιών ή αναζητήσεων— τελικά θα βλάψει, για άλλη μια φορά, το λαϊκό κίνημα. Εμείς, από τη μεριά μας, θα κάνουμε ό,τι μπορούμε για να αποφευχθεί μια τέτοια αντιμετώπιση στα ζητήματα που βάζουμε και που μπαίνουν.

Αθήνα, Σεπτέμβρης '80

Ομάδα «Εργασία»